

Svmma Juris Canonici

Comprehensa Tribus Partibus In Qva Distincte Et Svccincte Explicantur,
quæ ad personas, negotia, & iudicia Ecclesiastica ex Canonum præscripto,
pertinent

Sive Antinomia Ivris Pontificii Et Cæsarei - per CCL. Differentias plurium
Doctorum auctoritate probatas, singulari studio in certas classes reducta,
discussa, & explicata

Strein, Johann

Coloniæ Agrippinæ, 1658

CCIII. Differentia 1. Iure ciuili crimina alia sunt publica, alia privata.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-61864](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-61864)

TITVLVS XV.

De delictis.

Delictum generale nomen est, omne id, quod neglectum, aut prætermisum est, significans. *Festus l. 4. S. Augustinus* definit esse declinationem à bono, qua bonum relinquitur. A crimine distingui colligunt aliqui ex *Glossa Authent. Qua in provincia. C. Vbi de crimine agi oporteat*. Nobis hic pro eodem delictum, peccatum, scelus, & crimen esse poterit.

CCHI.

DIFFERENTIA I.

Iure civili crimina alia sunt publica, alia privata. *l. 1. ff. De publ. iudic. Instit. l. 4. tt. 18*. At Iure Canonico omnia crimina videntur publica esse. *c. Infames. 6. Q. 1. Bartol. 12. Ioan. Bapt. à S. Blasio 61. Decianus l. 2. c. 19 n. 18.*

I. **P**ublicum crimen in Iure dicitur, quod ad omnium pertinet iniuriam, & cuius in iudicio persequendi concessa omnibus licentia est. In *citatis leg.* Numeratur læsa maiestatis crimen, homicidium, adulterium, parricidium. Adde hæresin, simoniam, annonæ defraudatæ, & similia. Hæc accusare permissum cuilibet. Privata censentur quorum iniuria ad privatos pertinet, quorumq; accusatio vel denuncatio ad eum, qui læsus est, tantum pertinet, eiusmodi est contumelia, factum, & *l. Inl. Clarus l. 5. §. 1. n. 4. & 5.*

II. Alio modo publicum crimen appellatur, quod primario & directe bonum commune, seu Remp. lædit, ut apparet in læsa maiest. & prodicione. Privatum vero, quo principaliter privato homini iniuria fit. Et hoc sensu non discrepat Ius civile, & Canonicum, sed priore: quia Ius Canonicum omnibus permittit quodcumque crimen ad Iudicem deferre, ut corrigatur.

III. Quod *Infames attinet Glossa in c. Fures, patere, ait*, quod omne crimen inramet secundum Canones *c. Omnes, & c. sequi. 6. Q. 1.* Item ex hoc. videri, quod omne crimen sit publicum. Infamia autem, de qua hic, durat, donec sublatum sit crimen. *Glo. in c. Illi. 7. Q. 1.* ideo

ideoque post penitentiam cessat infamia talis, quia factus est, & à noticia hominum & estimatione pendet. Quo fit etiam, ut hoc quidem sæculo nequam pati levitate & peccata, & illorum toboles infamia tantum non floccietur. *Jul. Clarus l. 5. §. 1. Tholos. l. 31. c. 29. Gomez.*

l. 3. c. 1. Piafec. Part 1. c. 1. n. 28. Stly. v. Infamia. Diaz. in pract. crim. c. 11. Azor. Tom. 2. l. 6. q. 3. Laym. l. 1. Tr. 5. part. 5. c. 4. Farinac. l. 1. Prax. crim. q. 18. n. 18. ubi monet prædictam distinctionem à consuetudine locorum pendere. V. Albert. de Albertus, Lydium lap. part. 3. c. 10.

CCIV.

DIFFERENTIA 2.

Iure civili nemo tenetur obviare delicto, & defendere alium, nisi sit subiectus potestati, ut filius, servus, vasallus. Gloss. in l. Culpa caret, ff. de Reg.

Iur. Iure Canonico autem quilibet etiam extraneus tenetur obviare delicto. Gloss. in c. 1. de off. deleg. c. Quarta, c.

Dilecto, de sent. excomm. in 6. 23. q. 3. quasi per tot. Decianus l. 2. c. 19. n. 17.

I. Regula Juris in ff. 50. est, Culpa caret, qui scit, sed prohibere non potest. In cujus expositione Decius: Videndum est, inquit, primo, an de iure civili quis teneatur delicto obviare, & alium defendere, cum potest secundo, quid de Iure Canonico? Quod primum attinet, non una omnium DD. sententia est. Nam Glossa negat, quem teneri alieno crimini obviare, & alium defendere, cum potest. Licet enim pro alterius defensione pecuniam accipere: unde colligere licet, eum non obligari. Alii tunc esse obligationem volunt, quando quis sine periculo suo alium defendere potest: aliis cessare obligationem. Gloss. in c. 1. de reprimend. de off. ordin. Non desunt, qui cum Deciano illos tantum obligent, qui subsunt alterius potestati, ut patris, domini, patroni. *Ignes in l. 1. §. Quoad si quis. ad S. Ca. Syllan.*

II Iure Canonico omnes, qui possunt,

Antinomia.

ad impediendum & avertendum alterius delictum teneri. *Glossa & Interpretes colligunt ex c. Quarta 47. de sent. excomm. per illa. Eos delinquentibus favere interpretamur, qui, cum possint, manifesto facinorosi desunt obviare. Barbof. ibi: Tenetur quilibet, si possit absque periculo, & commode id valeat efficere, delicto committendo obviare, proximumque ab injuria defendere. Covarr. in Reg. Peccatum, part. 2. §. 3. num. 4. Perez. l. 1. Gloss. I. l. i. ordin. tit. 3. Gutier. l. 2. c. 6. n. 104. Hoc enim & humana societas, & dictamen rationis exigit, ne eos, qui ejusdem nobiscum conditionis sunt in discrimine deseramus, & quam ab omnibus opem requirimus, oblatam necessitate omitteremus. Ex privatis tamen, qui laborantibus, cum absque periculo, & damno suo possunt, non subveniunt, graviter peccant; quamvis ad damni illati per alios restitutionem non obligentur.*

FF

Nam